

Lag om ändring i expropriationslagen (1972: 719);

utfärdad den 15 november 1979.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs i fråga om expropriationslagen (1972: 719)

dels att i 3 kap. 1 och 9 §§, 5 kap. 2 § och 7 kap. 8 § ordet "Konungen" i olika böjningsformer skall bytas ut mot "regeringen" i motsvarande form, dels att 2 kap. 1 §, 3 kap. 6 § och 5 kap. 16–20 §§ skall ha nedan angivna lydelse.

2 kap.

1 §² Expropriation får ske för att ge kommun möjlighet att förfoga över mark som med hänsyn till den framtida utvecklingen kräves för tätbebyggelse eller därmed sammanhängande anordning.

Expropriation för ändamål som anges i första stycket får avse endast mark som är belägen inom kommunens eget område.

Inom tätbebyggt område får expropriation ske endast om det med skäl kan antagas att marken inom överskådlig tid kommer att beröras av byggnads- eller anläggningsåtgärd, som är av väsentlig betydelse från allmän synpunkt, eller om det till främjande av planmässigt byggnadsskick eller av annan därmed jämförlig orsak är angeläget att kommunen får rådighet över marken.

Med motsvarande tillämpning av första–tredje styckena får expropriation ske till förmån för landstingskommun eller kommunalförbund, som handhar sådan angelägenhet som första stycket avser att främja.

SFS 1979: 896

Utkom från trycket
den 27 november 1979

¹ Prop. 1978/79: 214, CU 1979/80: 2, rskr 1979/80: 6.
² Senaste lydelse 1976: 46.

3 kap.

6 § I expropriationstillstånd skall bestämmas viss tid inom vilken saken skall fullföljas genom ansökan om stämning till domstol. Föreligger särskilda skäl, kan tiden förlängas. Ansökan om förlängning skall göras före utgången av den löpande tidsfristen. Om fastighetsägaren visar att hans olägenhet av att expropriationsfrågan hålles öppen har ökat avsevärt, kan på hans begäran den bestämda tidsfristen förkortas. Beslut om kortare tidsfrist får ej meddelas förrän ett år förflutit efter det att expropriationstillståndet meddelades.

Bestämmelserna i 1 § äger motsvarande tillämpning beträffande prövning av fråga om förlängning eller förkortning av tid inom vilken saken skall fullföljas.

Om den som erhållit expropriationstillstånd ej har väckt talan inom den bestämda tiden, är tillståndet förfallet, såvida han icke inom samma tid har ansökt om förlängning av tidsfristen och ansökningen bifalles.

Har expropriationstillståndet förfallit enligt tredje stycket eller enligt 5 kap. 15 § andra stycket eller 18 § tredje stycket och begäres därefter nytt expropriationstillstånd till egendomen av samme sökande och på samma expropriationsgrund som tidigare, kan sådant tillstånd beviljas endast om särskilda skäl föreligger.

5 kap.

16 § Har skada uppstått för sakägare på grund av expropriationsanspråk som återkallats och avskrivs målet i den delen, skall den exproprierande ersätta skadan.

Första stycket äger motsvarande tillämpning när domstolen skiljer målet från sig med anledning av att tillstånd till expropriation vägrats eller tillstånd förfallit enligt 18 § tredje stycket.

Innan avskrivning sker på grund av återkallelse av den exproprierande skall han, om han har fått tillstånd till expropriationen, hos länsstyrelsen ställa säkerhet för ersättning som avses i första stycket, såvida icke samtliga sakägare förklarar sig avstå från att yrka sådan ersättning.

17 § Är det av väsentlig betydelse för den exproprierande, får domstolen på yrkande av denne genom beslut medge att egendom som skall avstås genom expropriation tillträdes utan hinder av att expropriationen ej har blivit fullbordad (enkelt förhandstillträde). Under samma förutsättningar får domstolen genom dom medge att sådan egendom skall, innan lagakraftägande dom i fråga om expropriationsersättningen föreligger, övergå till den exproprierande med samma rätt som om expropriationen fullbordats (kvalificerat förhandstillträde).

Domstolen får på yrkande av fastighetsägaren besluta att enkelt förhandstillträde skall ske, om den exproprierande ej visar att tillträde skulle medföra avsevärd olägenhet för honom.

Om det ej är uppenbart att expropriationsersättningen blir obetydlig, skall domstolen på yrkande av den exproprierande, fastighetsägaren eller annan sakägare, vars rätt beröres av tillträdet, föreskriva att den exproprierande innan förhandstillträde sker utger förskott på den expropriationsersättning som slutligt fastställs.

Domstolen skall vidare föreskriva att den exproprierande innan förhandstillträde sker ställer säkerhet hos länsstyrelsen för den slutliga expropriationsersättningen, till den del den överstiger förskott som avses i tredje stycket, jämte den ränta som kan komma att utgå enligt 6 kap. 16 § första stycket.

18 § I dom eller beslut om medgivande till förhandstillträde enligt 17 § första stycket skall domstolen ange när medgivandet tidigast får utnyttjas. Tiden skall bestämmas så, att fastighetsägaren och annan, vars rätt beröres, får skäligt rådrum. Medgivande får icke utnyttjas förrän den exproprierande har fullgjort vad domstolen föreskrivit enligt 17 § tredje och fjärde styckena.

Domstolen skall vidare ange den tid inom vilken den exproprierande senast skall ha fullgjort vad domstolen har föreskrivit. Har den exproprierande icke inom utsatt tid fullgjort sina åligganden, är medgivandet till förhandstillträde förfallet.

I beslut om förhandstillträde enligt 17 § andra stycket skall domstolen ange när tillträde senast skall ske. Tiden skall bestämmas så, att den exproprierande och annan, vars rätt beröres, får skäligt rådrum. Domstolen skall vidare ange den tid inom vilken den exproprierande senast skall ha fullgjort vad domstolen har föreskrivit enligt 17 § tredje och fjärde styckena. Har den exproprierande icke inom utsatt tid fullgjort sina åligganden, är expropriationstillståndet i den delen förfallet.

Sker enkelt förhandstillträde, är innehavare av sådan särskild rätt till fastigheten som enligt 1 kap. 3 och 4 §§ rubbas genom expropriationen icke längre berättigad att utöva rättigheten, i den mån den avser egendom som omfattas av förhandstillträdet.

19 § Fastighetsdomstolen får förordna att medgivande till enkelt förhandstillträde enligt 17 § första stycket får utnyttjas utan hinder av att beslutet därom icke har vunnit laga kraft. Sådant förordnande får meddelas endast under förutsättning att den exproprierande hos länsstyrelsen ställt säkerhet för det skadestånd som kan komma att utgå, om domstolens beslut ändras.

20 § Har den exproprierande tillträtt egendom som skall avstås genom expropriation, får domstolen på yrkande av denne, fastighetsägaren eller annan sakägare, vars rätt beröres av tillträdet, föreskriva att förskott skall utgå på den expropriationsersättning som slutligt fastställs. Sådan föreskrift får dock ej meddelas, om det är uppenbart att förskottet blir obetydligt.

Har beslut i fråga om förskott meddelats på yrkande av viss sakägare, får nytt yrkande av denne om förskott ej upptagas till prövning förrän sex månader förflutit sedan det föregående beslutet vann laga kraft.

Förskott som avses i första stycket skall betalas inom en månad från det beslutet därom vann laga kraft.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1980.

På regeringens vägnar
GEORG DANELL

Lars K. Beckman
(Justitiedepartementet)

